

“ΑΝΘΙΖΟΥΝ” ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ ΓΙΑ ΑΣΤΕΓΟΥΣ, ΑΝΕΡΓΟΥΣ, ΑΠΟΡΟΥΣ (της Όλγας Κλώντζα)

✘ «Μοιράζονται» βάσει οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων

Το πείραμα των Δημοτικών Λαχανόκηπων στη χώρα μας ξεκίνησε πριν από δύο χρόνια, στις αρχές Φεβρουαρίου του 2012, όταν ο Δήμος Λαρισαίων έκανε πρώτος το άνοιγμα προς την «Αστική Γεωργία» μοιράζοντας μια έκταση 22 στρεμμάτων σε άνεργους, άπορους, πολύτεκνους και χαμηλοσυνταξιούχους. Από τότε το παράδειγμα ακολούθησε πλήθος άλλων δήμων, όχι μόνο στην επαρχία αλλά και στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου η φτωχοποίηση του πληθυσμού είναι ακόμη εντονότερη λόγω της υψηλής ανεργίας.

Μόνο στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Αμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης λειτουργούν σήμερα 28 δημοτικοί λαχανόκηποι, οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες των πολιτών 41 δήμων της χώρας. Περισσότεροι από τους μισούς δήμους, συγκεκριμένα 23 εξ αυτών που υλοποιούν το πρόγραμμα «Δημοτικός Λαχανόκηπος» μέσω του Δικτύου, βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας. Η διεθνής εμπειρία αποδεικνύει ότι αυτό δεν είναι τυχαίο καθώς το κίνημα της Αστικής Γεωργίας (Urban Farming) έρχεται διαχρονικά στο προσκήνιο σε περιόδους οικονομικών υφέσεων λόγω της ανάγκης πολλών ανθρώπων να βρίσκουν φθηνά φρέσκα τρόφιμα.

Το επιτυχημένο πείραμα της Λάρισας

«Όταν ξεκινήσαμε την προσπάθεια της λειτουργίας δημοτικού λαχανόκηπου, το πρόβλημά μας ήταν η έλλειψη ενδιαφέροντος από την πλευρά των πολιτών διότι το εγχείρημα ήταν άγνωστο ακόμη στον τόπο μας» θυμάται ο κ. **Παναγιώτης Τίκος**, γεωπόνος, υπεύθυνος του Δημοτικού Λαχανόκηπου Λάρισας. Από τότε τα πράγματα έχουν αλλάξει ριζικά καθώς, όπως λέει, *«η καλύτερη διαφήμιση είναι οι τσάντες γεμάτες φρέσκα τρόφιμα με τις*

οποίες οι δικαιούχοι γυρίζουν στο σπίτι τους». Έτσι τα τηλέφωνα από ενδιαφερομένους είναι πια καθημερινά.

Εξαρχής δόθηκε βαρύτητα στη στήριξη των οικονομικά αδύναμων πολιτών. Σήμερα περίπου 190 άνεργοι είναι δικαιούχοι, ακόμη 50 αγροτεμάχια έχουν δοθεί σε μονογονεϊκές οικογένειες, χαμηλοσυνταξιούχους και ΑμεΑ, ενώ στο πρόγραμμα συμμετέχουν ακόμη σχολεία, δύο εκκλησίες, ένας σύλλογος καρκινοπαθών και ένας αυτιστικών παιδιών.

«Περιδιαβάζοντας τον λαχανόκηπο βλέπεις πολλούς περιποιημένους κήπους από ανθρώπους που το έχουν μεράκι, οι περισσότεροι από αυτούς έρχονται για να μη μένουν κλεισμένοι στο σπίτι και στα προβλήματά τους» λέει ο κ. Τίκος. Όχι πως δεν υπάρχουν και εκείνοι που πήγαν με το σκεπτικό πως ίσως θα βγάλουν κάποιο κέρδος, όμως τα 50 στρέμματα ανά δικαιούχο δεν ευνοούν κάτι τέτοιο. «Είναι όμως αρκετά για την κάλυψη των βασικών αναγκών ενός νοικοκυριού» επισημαίνει ο υπεύθυνος.

Περιβόλι με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια

Η κρίση λοιπόν δημιούργησε εύφορο έδαφος για να «ανθίσουν» και στη χώρα μας οι δημοτικοί λαχανόκηποι, που στη Δυτική Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής έχουν περάσει πια στη σφαίρα του hobby farming λόγω των ευεργετικών επιδράσεών τους στην ψυχολογία των κατοίκων των αστικών κέντρων.

Στην Ελλάδα αποτελούν κομμάτι των κοινωνικών δομών και «μοιράζονται» βάσει οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων. Οι ωφελούμενοι καλλιεργούν τα αγροτεμάχια με αποκλειστικό σκοπό τη σίτισή τους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οφείλουν να παρέχουν ένα ποσοστό της ετήσιας παραγωγής (συνήθως 10%) στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του εκάστοτε δήμου.

«Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άποροι, άστεγοι και άνεργοι συμπολίτες μας. Δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην επιλογή ανθρώπων που βρίσκονται σε παραγωγικές ηλικίες, που υπό άλλες συνθήκες δηλαδή θα εργάζονταν» επισημαίνει η κυρία **Βασιλική Νιάρη**, υπεύθυνη επικοινωνίας του Εθνικού

Δικτύου Αμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης. Η συνεχής αύξηση των αιτήσεων συμμετοχής υποχρεώνει τους υπευθύνους να επανεξετάσουν εκ νέου τα κριτήρια των δικαιούχων προκειμένου να ανανεώνονται μόνο οι συμμετοχές που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις.

Δεύτερος λαχανόκηπος στο Μαρούσι

Ενας από τους πρώτους δήμους της Αττικής που αγκάλιασε το εγχείρημα του δημοτικού λαχανόκηπου μετατρέποντας σε περιβόλι έναν χώρο 1.500 στρεμμάτων όπου ως τότε βρίσκονταν μόνο μπάζα και σκουπίδια είναι το Μαρούσι. Σαράντα νοικοκυριά της πόλης φυτεύουν από τον Απρίλιο του 2012 τα φρέσκα λαχανικά για το μεσημεριανό τους τραπέζι. Ως μια ευκαιρία ενεργοποίησης των πολιτών μέσα στην κρίση είχε παρουσιάσει τότε αυτή την πρωτοβουλία ο δήμαρχος Αμαρουσίου κ. **Γιώργος Πατούλης**, που δύο χρόνια μετά ανακοίνωσε και τη δημιουργία δεύτερου δημοτικού λαχανόκηπου, αυτή τη φορά στον ελεύθερο χώρο του κτήματος Καρέλλα.

«Είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι που η λειτουργία του πρώτου λαχανόκηπου έχει προσφέρει σε 40 οικογένειες συμπολιτών μας μια σημαντική πηγή κάλυψης των αναγκών σίτισής τους και μια δημιουργική διέξοδο κόντρα στην κρίση. Ακολουθώντας το ίδιο επιτυχημένο μοντέλο, μέσω της δημιουργίας του δεύτερου λαχανόκηπου προσφέρουμε αυτή τη δυνατότητα σε ακόμη περισσότερους συμπολίτες μας που βρίσκονται σε ανάγκη και ενισχύουμε την κοινωνική αλληλεγγύη στην πόλη μας» δήλωσε χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, τουλάχιστον 100 οικογένειες που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του δήμου θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, για την υλοποίηση του οποίου αξιοποιείται η σχετική δυνατότητα που προσφέρεται μέσω ΕΣΠΑ.

Ο δήμος φροντίζει για τη μελέτη του εδάφους, τον εμπλουτισμό του με κηπευτικό χώμα, καθώς και την ύδρευση μέσω γεώτρησης. Επίσης, όπως γίνεται και στον υπάρχοντα λαχανόκηπο, εξειδικευμένο προσωπικό παρέχει στους δικαιούχους υποστήριξη και καθοδήγηση προκειμένου να παραμένουν πιστοί στη βιολογική καλλιέργεια και την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων,

ενώ παρέχεται και ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση.

Συλλογική καλλιέργεια υπέρ Κοινωνικού Παντοπωλείου και Συσσιτίου

Ποσοστό που ανέρχεται στο 90% των υποψήφιων ωφελουμένων από τον πρώτο δημοτικό λαχανόκηπο του Δήμου Θεσσαλονίκης αφορά άνεργους πολίτες. «Όπως φαίνεται από τις αιτήσεις που ως τώρα έχουμε στα χέρια μας, μετά την πρώτη φάση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η πλειονότητα των ενδιαφερομένων είναι άνεργοι, ηλικίας 25-54 ετών» αναφέρει μιλώντας στο «Βήμα» η κυρία **Ελένη Κουκουρούζη**, κοινωνική λειτουργός της δομής.

Οι πρώτες παραχωρήσεις των κηπαρίων, έκτασης 50 τ.μ., για βιολογική καλλιέργεια οπωροκηπευτικών, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση για τους πολίτες, αναμένονται ως τα μέσα Μαρτίου με την ανακοίνωση των πρώτων 50-60 δικαιούχων. Η λειτουργία της δομής περιλαμβάνει την παροχή σπόρων και καλλιεργητικών εργαλείων, καθώς επίσης καθημερινή υποστήριξη και καθοδήγηση γεωπόνου.

Στις πρωτοτυπίες του λαχανόκηπου του Δήμου Θεσσαλονίκης, που υλοποιείται σε σύμπραξη με τη ΜΚΟ «Αρσις», εντάσσεται η συλλογική καλλιέργεια δύο αγροτεμαχίων για τις ανάγκες του Κοινωνικού Παντοπωλείου και Συσσιτίου του δήμου προκειμένου να καλυφθεί το 10% της συνολικής παραγωγής που προορίζεται για αυτόν τον σκοπό.

Όλγα Κλώντζα

Πηγή/φωτό: Το Βήμα